

Aleg 430

Sprawozdanie

Komisji gospodarstwa krajowego o wniosku posłów Buynowskiego i Bednarskiego w sprawie przyznania rolnikom dotkniętym klęską nieurodzaju opustu przy poborze otręb z magazynów wojskowych.

Wysoki Sejmie!

Wniosek pp. Buynowskiego i Bednarskiego dąży do zniewolenia c. k. Rządu, by c. k. wojskowe magazyny prowiantowe sprzedawały otręby po niżonych cenach Towarzystwom gospodarskiemu i rolniczemu, tudzież Towarzystwom Kółek rolniczych i aby im wydał bezpłatnie odpowiednią ilość soli bydłowej.

Temu życzeniu stało się już w części zadość. W roku 1906 bowiem Dr. Włodzimierz Kozłowski na XI. posiedzeniu wspólnych delegacji przy omawianiu postulatów agrarnych postawił obok wielu innych umotywowane żądanie, aby grys wojskowy wraz z pośladem wyłącznie producentom za pośrednictwem Towarzystw rolniczych poniżej cen targowych był sprzedawanym.

Na to wezwanie oświadczył Minister wojny Eksc. Schönauich, że ministerstwo wojny przychyliając się do tego życzenia, oddawać będzie z reguły corocznie do dyspozycji Towarzystw rolniczych cały zapas wyprodukowanych w c. k. magazynach prowiantowych grysu i pośladu. — Odpowiedź ta ogłoszoną została w stenograficznym protokole dołączonym pod l. IX a) do preliminarza c. k. ministerstwa wojny na rok 1907. W myśl tego oświadczenia wezwało też c. k. Ministerstwo rolnictwa rozporządzeniem z 20. grudnia 1906 L. 40.635/8.019 c. k. galic. Towarzystwo gospodarskie, aby corocznie w miesiącu wrześniu objawiło swe żądanie odnośnie do objęcia wojskowego grysu. — Stosując się do tego wezwania c. k. galic. Towarzystwo gospodarskie wniosło już odnośne podanie w oznaczonym terminie.

Jakkolwiek więc zasadę dostarczania otręb ludności rolniczej z magazynów wojskowych uważać należy za załatwioną, niepodobna jednak przewodniej myśli wnioskiem pp. Buynowskiego i Bednarskiego objętej uznać za wyczerpaną. Chodzi bowiem o przyznanie cen niżonych, które znaczenie realnej opieki dla interesów rolnictwa ze strony c. k. Rządu uwydatnić mogą.

Jestto obecnie tem więcej wskazanem, ileże ogólny w tym roku nieurodzaj ziemiopłodów i pasz utrudnia rolnikom utrzymanie gospodarstw na wysokości dotychczasowego rozwoju. Z jednej bowiem strony nieurodzaj umniejszając dochód, pozbawia środków robienia wkładów na racjonalne intensywne utrzymanie inwentarza, z drugiej zaś wysokie ceny żyta a co zatem idzie, wygórowane ceny otręb czynią je wręcz nieprzystępnymi dla rolnika.

Zamiast postępu musiałyby się więc w rolnictwie objawić cofanie, a to ubytkiem produktów mięsnych i mlecznych, a wreszcie ubytkiem nawozu będącego podstawą dalszej produkcji rolnej.

Gdy jednak od c. k. Ministerstwa wojny nie można się spodziewać tak znacznych w cenie ustępstw, któreby interesa rolnictwa w całej pełni uwzględniły, przeto jedynie tylko wydatna pomoc państwowa mogłaby te już dziś ujemne a dla przyszłości jeszcze bardziej niekorzystne skutki złagodzić. Przeznaczenie więc z funduszków państwowych poważnej kwoty na opust przy dostarczaniu zawodowym rolnikom otręb z magazynów wojskowych uważać należy za wskazane; leży to niewątpliwie w zadaniach c. k. Rządu z uwagi na przyszłość największej w państwie prowincyi, której dobrobyt i siła podatkowa niemal wyłącznie na rolnictwie się opierają.

W roku bieżącym, w którym nieurodzaj nie o wiele różni się od nieurodzaju w r. 1904, żądanie to jest uzasadnione poprzednią akcją zapomogową c. k. Rządu, który w roku 1904 za staraniem c. k. gal. Towarzystwa gospodarskiego i krakowskiego Towarzystwa rolniczego udzielił funduszu na dostarczenie ludności klęską dotkniętej ulg przy zakupnie zboża i paszy.

W tymże 1904 r. uzyskało równocześnie c. k. gal. Towarzystwo gospodarskie prawo poboru całej produkcji otręb w magazynach wojskowych, którą rozdzielono między oba krajowe Towarzystwa rolnicze przy równoczesnem przydzieleniu znacznej ilości Kółkom rolniczym i biuru Patronatu Wydziału krajowego spółek rolniczych. Pozostałą resztę rozdzielono za pośrednictwem Oddziałów gospodarskich, okręgowych Towarzystw rolniczych i Wydziałów powiatowych głównie między włościan, przeznaczając tylko nieznaczną stosunkowo ilość dla dzierżawców i właścicieli średniej własności.

Także w r. 1905 uzyskało c. k. gal. Towarzystwo gospodarskie prawo poboru otręb z magazynów wojskowych, które podobnie jak poprzednio przeważnie na korzyść gospodarstw włościańskich rozdzielone zostały. A ostatecznie w jesieni 1906 r. za poparciem Koła polskiego i jego rzecznika w delegacyach przyznanem zostało Towarzystwom rolniczym aż do odwołania prawo rozporządzania grysem wojskowym pod warunkiem zgłoszenia przez c. k. gal. Towarzystwo gospodarskie odnośnego zapotrzebowania w miesiącu wrześniu, co już obecnie dokonaniem zostało.

Słusznem też jest żądanie bezpłatnego dostarczenia odpowiedniej ilości soli bydłowej głównie okolicom, w których zbiór siana i paszy uległ zepsuciu wskutek zbytich opadów.

Na podstawie powyższego przedstawienia Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, by krajowym Towarzystwom rolniczym udzielił wydatnej subwencyi z przeznaczeniem do przyznania rolnikom dotkniętym klęską tegorocznego nieurodzaju, opustu przy poborze otręb z wojskowych magazynów prowiantowych i aby również wydał bezpłatnie odpowiednią ilość soli bydłowej z szczególnym uwzględnieniem okolic, w których zebrana w tym roku pasza uległa zepsuciu.

Przewodniczący:
Brykczyński.

Sprawozdawca:
Vivien.